

Skrejlapa #19 no sērijas **“Par labāku HIV inficēto dzīves kvalitāti!”**

VAI CILMES ŠŪNAS?

(XV CROI konference:
“RETROVĪRUSI un OPORTŪNISTISKĀS INFEKCIJAS”,
Bostona, Il. 2008)

CROI ir viens no svarīgākajiem ikgada AIDS zinātniskajiem saietiem.

Šogad pirms tā norisinājās CHAMP (Community HIV/AIDS Mobilization Project) rīkots profilakses seminārs. Tajā tika apstiprināta tēze, ka līdz šim **nav atrastas zāles** inficēšanās ar HIV novēršanai.

Dzirdējām arī dažus padomus **drošāka seksa** jomā: pēc tuvības būtisks ir urinēšanas, nomazgāšanas un nosusināšanas process!

CROI sākās ar Memoriālo lekciju, kas apstiprināja ievērojamā krievu biologa M. Supotņicka viedokli, ka pret- AIDS **vakcīnas** radīšanai ir nepārvarami šķēršļi, un tikai jaunas un revolucionāras idejas ģenētiskās un antigēnu dažādības jomā var pavērt ceļu efektīvas vakcīnas radīšanai (tēzes #6).

Ir labi zināms fakts, ka **superinfekcijas** iespējamība (ar 1 vai vairākiem HIV-1 štammiem inficētu **HIV+ pāru** starpā, kuri ieguvuši HIV- 1 no citas personas) ir ievērojama. Tas jāņem vērā, konsultējot HIV+ pacientus. Pētnieks arī atzīst, ka nav ziņu par superinfekcijas risku HIV+ pāru ilgstošas partnerības gadījumā (#344).

Līdzīgi kā Briseles konference “HIV Eiropā, 2007”, arī tēzes #8 uzsver iespējamo nepieciešamību apsvērt **agrāku terapijas uzsākšanu**. Jo ir daudz liecību par HIV saistību ar AIDS- netipisko nopietnu slimību risku.

Simpozijā **“Pacienta ārstniecības individualizēšana”** dzirdējām, ka drīzā nākotnē tiek gaidīta būtiska pārmaiņa mūsu zināšanās **genoma** jomā. Tās ļaus labāk individualizēt pacientam paredzamo terapiju (#156).

Runājot par **rezistenci** (Memoriālā lekcija) – tā atgadās retāk, ja ārsts ir pieredzējis (#6)! Tas vedina uz diskusiju par HIV speciālistu nepieciešamību citās Latvijas pilsētās.

Tā kā timidīna analogi (TA) (gan d4T, gan AZT) tiek saistīti ar **lipoatrofiju**, tos neiesaka kā sākotnējo terapiju. No TA pārejot uz Tenofovīru, pacientiem ar lipoatrofiju palielinās tauku slānis rokās un kājās, tai pat laikā saglabājot viroloģisko kontroli. Pacientiem, kas lieto Efavirencu, pāreja no Kombivīra uz Truvadū dod :

- tauku slāņa saglabāšanos un pat atjaunošanos rokās un kājās (pie agrākas pārejas tauku slāņa palielinājums ir ievērojamāks),
- kaulu minerālā blīvuma saglabāšanos (#938).

Simpozijā “**AIDS un novecošana**” tika atzīmēts, ka vecāki pacienti ir ar labāku līdzestību, kā jaunie (#106).

Daudzie pētījumi ir uzrādījuši, ka visās vecāka gadagājuma grupās ir labāks medikamentu viroloģiskais efekts. Pacientiem ap 50 gadiem tas izpaužas arī labākā imunoloģiskajā rezultātā. Tomēr, līdz ar vecumu, arī CD4 šūnu pieaugšana vājinās. Bet ar HIV nesaistītā mirstība procentuāli pieaug (salīdzinājumā ar vidējiem mirstības rādītājiem valstī) (#108).

Kopš augsti aktīvās antiretrovirālās terapijas (HAART) ieviešanas **mirstības** līmenis HIV+ vidū kļuvis daudz tuvāks vidēji statistiskajiem mirstības rādītājiem. Pirmajos 5 gados kopš inficēšanās HIV+ personas attīstītajās valstīs tagad ir ar līdzīgiem mirstības rādītājiem, kā HIV- personas. Tomēr ilgākā termiņā HIV pacientu mirstība pieaug (#14).

Kā mēs jau zinām, pareiza **diēta un vingrinājumi** uzlabo tik būtisko svāra pieaugumu. Tēzēs #944 šim mērķim tiek rekomendēts arī Rosiglitazons.

Nedēļu pirms konferences Briselē notika EATG/ ECAB (“European Community Advisory Board”) sanāksme. Tajā tika minēts, ka, salīdzinājumā ar 2x dienā lietojamo, **1x dienā lietojamā** terapija nav uzrādījusi labāku efektu.

Savukārt, EATG biedrs no Anglijas minēja, ka, lai arī **ātrie HIV testi** nav tik precīzi, tiem vajadzētu būt pieejamiem arī Rietumu, ne tikai jaunattīstības valstīs.

Un nu, ilgi gaidītie jaunumi (no CROI konferences).

Pagātnē pirmie mēģinājumi palēnināt HIV- 1 slimības attīstību, pārstādot **cilmes šūnas**, neizdevās. Beidzot ir ziņots par pirmo veiksmīgo HIV+ pacientu. Viņa gadījumā, lai arī terapija netika pielietota jau vairāk kā 200 dienas, HIV-1 vīrusa slodze nevarēja atklāt ne perifērajās asinīs, ne kaula smadzenēs, ne taisnās zarnas gļotādā. Viņa dati liecina par vīrusa vairošanās pilnīgu blokādi. Tomēr, pat ja šis eksperiments būs veiksmīgs arī ilgākā laika periodā, diez vai tas kļūs par pielietojamu metodi šodienas tehnoloģiju dēļ. Grūtības rada gan atbilstīgu donoru piemeklēšana, gan izmaksas, gan sarežģījumi cilmes šūnu pārstādīšanā.

CROI noslēgumā organizācija “Search for a Cure” (SFAC: “Izārstēšanos meklējot”) sarīkoja pirmklasīgu 1,5 stundas ilgu ASV **televīzijas pārraidi** ar vadošajiem konferences dalībniekiem, kurus izvaicāja AIDS kopienas aktīvistu.

A.Kalniņš,
AGIHAS

Materiāls tapis ar „Abbott Laboratories Baltics” atbalstu

